*Täby Naturskyddsförening*

**VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2011**

I slutet av 2011 hade Täby Naturskyddsförening (TNF) 1 948 medlemmar (1 049 ordinarie och 897 familjemedlemmar). Vi närmar oss sakta men säkert 2 000 medlemmar! Vi har i olika frågor samverkat med bl.a. Hembygdsföreningen, Föreningsrådet, Studiefrämjandet Storstockholm, Stockholms ornitologiska förening (STOF), SÖRAB, med våra grannkretsar, Naturskyddsföreningens länsförbund i Stockholms län och Täby kommun. Vi har i alla delar av vårt arbete försökt bevara och främja naturen i Täby.
Under året har avhållits 9 protokollförda styrelsemöten.

## Programaktiviteter

19 aktiviteter har genomförts. Våra aktiviteter annonserades i programhäftet, på vår hemsida och i lokaltidningen ”Mitt i Täby” .

*Fågelexkursioner*
Våra årliga fågelexkursioner under ledning av Hans-Erik Nordin är alltid populära och många STOF-medlemmar deltar. ”**Vinterfåglar”** samlade sex personer som åkte till Råstasjön, Ådö och Hjälstaviken och bland andra fick njuta av en snösiska och en steglits i en flock gråsiskor. Vid holkbygget deltog nära 20 personer och drygt 20 holkar byggdes. Ugglespaningen fick ställas in på grund av vädret och Gysinge-utflykten fick också ställas in på grund av för få anmälningar. Till ”**Vårmorgon”** i Tärnanområdet och Angarnsjöängen följde 16 personer med ut och fick höra orre på långt håll. ”Vanligaste fåglarna” lockade 7 personer. ”**Nattsångarexkursionen”** lockade 4 bilar med deltagare som bland andra fick se och höra Nattskärra, Kärrsångare och Näktergal. ”**Höstens flyttfåglar”** fick ställas in på grund av för få deltagare.

*Viggbyholms ekbacke*
I samråd med markägaren har vi fortsatt den försiktiga gallringen runt de flera hundra år gamla ekarna. Syftet är dels att bevara de gamla jätteekarna så länge som möjligt, dels att ge efterföljande generation av yngre ekar bästa möjliga förutsättningar till ett månghundraårigt ekliv. Vårens arbete kom igång som planerat i mitten av mars och fortsatt i början av april. Vid höstens två rejäla arbetspass var vi 8-10 deltagare i varje. Under året har ett arbetsbyte med Täby kommun kommit tillstånd. I utbyte mot att TNF gör en betydande oavlönad arbetsinsats för kommunprojektet *Ekarna i Täby*, har Täby kommun kunnat köra bort TNFs högar med ris från Viggbyholms backe till ett risupplag i närheten där en flismaskin sedan förvandlade det till biobränsle. Ryttarklubben, ridskolan och allmänheten har hela tiden hållits informerade genom lappar vid ingångsstigarna till ekbacken. Under året arbete anslöt sig flera nya, intresserade deltagare till arbetet. Det känns som om förutsättningarna för de gamla jätteekarna och efterföljarna att få leva vidare är goda.

*Övriga arrangemang*

- Årets holkbygge lockade nära 20 personer i alla åldrar till Hägernässkolans slöjdsal. En mängd holkar producerades och kommer förhoppningsvis att underlätta bobyggandet för bland andra blåmesar och talgoxar.

- Årsmötet hölls med Bertil Stavre som ordförande och som programinslag visade Cecilia Lundin från Täby kommun bilder och berättade bland annat om projektet ”Ekarna i Täby”.

- ”Gröna kilarnas dag” på Bogesund i samarbete med Vaxholms NF och Lidingö NF.

- ”Hagby Ekopark” deltog tre personer.

- Däremot lockade ”Växtvandring i Kvighagen” i samarbete med Täby Hembygdsförening ca 30 personer.

- ”Höstdag med svamp” vid Hagstugan hade 15 deltagare i strålande sol som under Gudrun Eklövs ledning hittade gott om svamp.

- Miljövänliga veckans inslag om fisk hade 10 deltagare som lyssnade på Eva-Kristina Portén.

- Klimatkvällen. Läs mer på annan plats.

- Årets aktiviteter avslutades med adventskaffet där 13 personer fick njuta av Tommy Stjernfelts fina bilder från året i Täby.

**Möten, konferenser och kurser**

Representanter för föreningen har deltagit i följande arrangemang:

- Hans-Erik Nordin deltog i Föreningsrådets årsmöte.
- Einar Fries och Hans-Erik Nordin har deltagit i flera möten med kommunens Cecilia Lundin angående skogs- och naturvårdsarbete i kommunen.
- Hans-Erik Nordin deltog på rikskonferensen i juni
- Kerstin Olsson deltog vid Länsstämman
- Einar Fries, Kerstin Olsson och Hasse Nordin deltog då studenter från Stockholms universitet presenterade en MKB över byggandet av ett inomhusskidcenter i Arninge-Ullna
- Möten med Folkpartiet i Täbys miljögrupp
- Kerstin Olsson deltog i möte på Europahuset om EU:s nya klimatstrategi
- Göran Sandberg och Kerstin Olsson deltog i ”En dag för klimatet” arrangerad av Riks

## Projekt

*Klimatgruppen*
Under 2011 har klimatgruppen haft möten med de flesta politiska partier i Täby kommun, Centern, Folkpartiet, Miljöpartiet, Moderaterna och Socialdemokraterna. Mötena har haft som syfte att informera partiföreträdare om Klimatgruppens verksamhet och syfte, ta upp angelägna miljöfrågor som har en koppling till global uppvärmning samt höra hur respektive parti ser på dessa frågor.

Den 16 november arrangerades en föreläsning i Tibbleskolans hörsal där Lars och Doris Almström talade. Ämnet var hotet mot vårt klimat och vår civilisation utifrån den amerikanske ekologen, agronomen och ekonomen Lester Browns bok Plan B 4.0. Syftet med föreläsningen var att informera och diskutera, skapa opinion för ett mer medvetet och intensivt klimatarbete i Täby. Inbjudna var Naturskyddsföreningens medlemmar i Täby och samtliga politiska partier och utvalda tjänstemän i kommunen. Inbjudna var även styrelser i Naturskyddsföreningens kringliggande kretsar nordost om Stockholm. Drygt fyrtio personer deltog i föreläsningen, medlemmar i Naturskyddsföreningen från flera kommuner, politiker och tjänstemän, främst från Täby, men även enstaka politiker från andra kommuner.

Kretsstyrelsen fattade i december beslutet att vi i arbetet med olika frågor alltid ska beakta klimataspekter.

*Skogen som klassrum*
Under året har vi deltagit i Riks projekt ”Skogen som klassrum” och ”Bevara barnens skogar” i samarbete med Naturskoleföreningen. Deltagande skolor i Täby var Myrängsskolan, Milstensskolan och Nya Montessoriskolan i Näsbypark. Varje skola fick två utbildningsdagar i utomhuspedagogik, en på våren och en på hösten. I samband med utbildningsdagarna presenterade Kerstin Olsson föreningens arbete i Täby för de deltagande pedagogerna. Det hela avslutades i oktober med en mycket uppskattad utelunch för inbjudna politiker och tjänstemän i kommunhusets trädgård.

*Kraftledningen*
I början av året godkände Enerigmarknadsinspektionen Svenska kraftnäts koncessionsansökan rörande bl. a. luftledningen i skogen öster om Fjäturen. Näringsdepartementet, som ska göra den slutliga prövningen, anmodade i april Svenska kraftnät att också utreda möjligheten att dra en markkabel hela vägen mellan Upplands-Väsby och Danderyd. Svenska kraftnät kom fram till att markkabel visst vore möjligt, men ville ändå avråda från en sådan av tekniska skäl. Energimarknadsinspektionen stödde återigen Svenska kraftnäts förslag. Departementet skickade under hösten ut ärendet på en ny remissrunda. Alla intressenter vidhöll sina inställningar till luftledning respektive markkabel, vilket framförts i tidigare yttranden.

Redan under försommaren hade Täby kommun dock gått händelserna i förväg och åtagit sig att bidra med minst 53 miljoner kronor till kraftledningsflyttningen, oavsett om det blir markkabel eller luftledning.

Ärendet ligger nu hos regeringen för slutlig prövning.

*Kraftledningen – Naturkompensation begärd från Svenska Kraftnät*
”I samband med att Svenska Kraftnät markförlägger den kraftledningskabel som ska dras genom Mörtsjöskogarna kommer höga naturvärden att försvinna, friluftslivsvärden att försämras och skogsstillväxten att gå förlorad. Täby kommun och Täby Fastighets AB (TFAB) ser en negativ påverkan med framför allt följande:

1) Avverkning av skog inom nyckelbiotop med rödlistade arter (hotade arter)
2) Grävningsarbeten och jordmassor på en av de artrikare ängarna i Täby
3) Förlorade skogsvärden
4) Naturliga skogsstigar och naturstigar som försvinner eller skadas
5) Försämrade betingelser för det rörliga friluftslivet

Täby kommun och TFAB vill här med betona vikten av att Svenska Kraftnät utför de kompensationsåtgärder som miljökonsekvensbeskrivningen anger ska genomföras i samband med markförläggningen.”

Så inleder Täby kommun sin skrivelse till Svenska Kraftnät, sänd i januari 2012. Denna skrivelse är resultatet av ett nära samarbete 2011 mellan Täby Kommun, TNF, Skogsstyrelsen och Svenska Kraftnät för att utreda och tydligt precisera hur skadorna ska kunna *minimeras*, och för hur mark som tas i anspråk och skador som ändå uppkommer, ska *kompenseras*. Från TNF har Hasse Nordin och Einar Fries deltagit. TNF har fått ett stort och betydelsefullt stöd från Herbert Henkel, samordnare för de berörda kretsarna i Naturskyddsföreningen.

*Ekarna i Täby*
Täby kommuns ansökan om ekonomiskt stöd, s.k. LONA-bidrag från Länsstyrelsen, till ett ambitiöst program för skötselinsatser mm för ekarna i Täby, där TNF och Täby Hembygdsförening (THF) skulle medverka, blev detta år beviljat. Det 3-åriga projektet satts i gång per 1 juli 2010, och har under 2011 fortsatt enligt projektplanen, med en viss förändring, på så sätt att runt de yngre ekarna har TNF stämplat för en snabbare frihuggningstakt än vi gjorde under 2010. Namnet *Ekarna i Täby – för skötsel, information och bevarande* anger projektets huvuddrag. Informationsinsatsen kommer under år 3 och ev. år 4. De uppgifter som TNF och THF genom Hans-Erik Nordin, Einar Fries och Björn Smedmark ägnat mest tid åt är planering för och stämpling i skogen (markering av vad som ska avverkas) av sådan växtlighet (mest yngre och en del äldre träd) som under vintern 2011-2012 ska tas ned för att ekarna ska utvecklas bättre och bli mer livskraftiga. Det känns skönt att veta att projektet *Ekarna i Täby – för vård, information och bevarande* kommer att fortsätta också under år 3 oavsett hur finansieringen löses. TNF och THF kommer att medverka.

*Gröna kilarna*
Av Storstockholms tio gröna kilar ligger tre – Rösjö-, Angarn- och Bogesundskilen – delvis i Täby. Rösjökilen har i många år varit föremål för särskild uppmärksamhet genom samarbete mellan berörda kommuner och intresseorganisationer. Trots detta är den utsatt för ingrepp. Läs om dessa under rubrikerna Gripsvall och Kraftledningen.

De andra två kilarna berörs numera av samma slags samarbete som det om Rösjökilen. T. ex. har under 2011 ett par så kallade stormöten hållits och en bussresa i kilarna arrangerats. Dessutom håller man på att ta fram en fotobok över kilarna, liknande den som gjorts om Järvakilen.

*Gripsvall*
Sedan kommunen efter valet 2010 beslutat att lägga byggplanerna i området på is, anmälde en privat markägare att han avsåg att avverka fem ha. Skog på den aktuella platsen. Skogsstyrelsen utfärdade rekommendationer om att spara ett stort antal fröträd, men avverkningen i augusti resulterade i ett kalhygge med bara ett fåtal träd sparade. Därigenom krympte Mörtsjöskogen även utan byggnation och utan att någon kunde ingripa.

*Stolpaskogen*
Under året har fram kommit planer att bredda ledningsgatan genom Stolpaskogen. Vi har deltagit i en undersökning om att i stället gräva ner den. Detta utreds nu av både Täby Kommun och kraftbolaget.
Angående detaljplanen för Arninge-Ullna har tillkommit att man nu ämnar bygga ett kraftvärmeverk där.

*Skogsgruppen*
Gruppen bestående av TNF (Einar Fries), Täby Hembygdsförening (Hans-Erik Nordin) och Täby Orientering (Per Wiman) har tyvärr inte blivit kallade till något möte av kommunen.

**Ekonomi**

- Ekonomin är god. Programhäftet, som delas ut till medlemmarna, på biblioteken och andra ställen, sponsras av SÖRAB.
- Kretsen har efter godkännande av styrelsen betalat kostnader för styrelsemedlemmar eller andra medlemmar som deltagit i seminarier och kurser.

**Övrigt**

- TNF fortsätter sitt medlemskap i Nordisk viltrehabilitering.

# Styrelse, funktionärer och arbetsgrupper

**Styrelsen har sedan årsmötet den 9 mars 2011 haft följande sammansättning:**

| | |
|---|---|
| Ordförande | Vakant |
| Vice ordförande | Vakant |
| Sekreterare | Kerstin Olsson |
| Kassör | Hans-Erik Nordin |
| Övriga ledamöter | Bertil Stavre, Einar Fries och Siv Grönlund |
| Suppleanter | Inge-Britt Smedmark, Eva Andersson, Göran Sandberg |
| Fältbiolog | ingen utsedd under 2011 |

**Övriga funktionärer**

| | |
|---|---|
| Revisorer | Claes Andréasson och Eva-Kristina Portén |
| Revisorssuppleant | Ragnvald Pettersson |
| Valberedning | Rolf Johansson |

**Ansvariga för våra arbetsgrupper har under året varit:**

| | |
|---|---|
| Barn- och familjeaktiviteter | Eva Andersson |
| Fåglar och skog | Hans-Erik Nordin |
| Handla miljövänligt | Eva-Kristina Portén |
| Webbplats | Kerstin Olsson |
| Projekt Stora träd och holkar | Einar Fries |
| Trafik- och samhällsplanering | Inge-Britt Smedmark |
| Klimat | Kerstin Olsson och Göran Sandberg |

Täby i mars 2012

Kerstin Olsson/e u
sekreterare Täby Naturskyddsförening